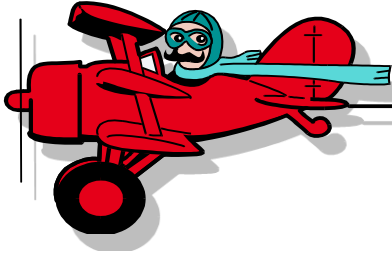

กรอบที่ 1

5

ก่อนอื่นผมจะให้ผู้รู้ เล่าถึงเรื่อง ความหมายของอัตราส่วน
ที่เท่ากัน ให้เพื่อน ๆ ทุกคนฟังก่อนนะครับ...

วันนี้ เราจะมาเรียนเรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน เพื่อให้เห็นภาพกันชัด ๆ นะครับ
ยกตัวอย่าง

รถยนต์คันหนึ่งวิ่งด้วยอัตราเร็ว 80 กิโลเมตร ต่อ ชั่วโมงอัตราส่วนของเวลาที่ใช้วิ่ง
(ชั่วโมง) ต่อระยะทาง(กิโลเมตร) เป็นดังนี้

1:80, 2:160, 3:240, 4:320, ...

อัตราส่วนทั้งหมดเป็นอัตราส่วนที่แสดงอัตราเดียวกัน เรียกอัตราส่วนดังกล่าวว่า

“อัตราส่วนที่เท่ากัน”

ในการเขียนอัตราส่วน $a : b$

อาจเขียนในรูปเศษส่วน $\frac{a}{b}$ และอ่านว่า a ต่อ b

พอเข้าใจ หลักการเบื้องต้น... แล้วครับผม...

ผมจะพาเพื่อน ๆ ไปค้นคว้าในเรื่อง

“อัตราส่วนที่เท่ากัน” ในอินเตอร์เน็ตตามผมมาเลยครับ

กรอบที่ 2

การพิจารณาลักษณะของอัตราส่วนที่เท่ากัน

พิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือหลักการคูณและหลักการหาร

ข้อสังเกต :

1. **หลักการคูณ** เมื่อคูณแต่ละจำนวนในอัตราส่วนใดด้วยจำนวนเดียวกัน โดยที่จำนวนนั้นไม่เท่ากับศูนย์ จะได้อัตราส่วนใหม่ที่เท่ากับอัตราส่วนเดิม

$$\begin{aligned} \text{ตัวอย่าง เช่น } \frac{2}{3} &= \frac{2 \times 2}{3 \times 2} = \frac{4}{6} \\ &= \frac{2 \times 3}{3 \times 3} = \frac{6}{9} \\ &= \dots \end{aligned}$$

$$\text{นั่นคือ } \frac{2}{3} = \frac{4}{6} = \frac{6}{9} = \dots$$

หรือ ตัวอย่าง เช่น $5:6 = 5 \times 2 : 6 \times 2 = 10:12$
 $= 5 \times 3 : 6 \times 3 = 15:18$

นั่นคือ $5:6 = 10:12 = 15:18 = \dots$

ถ้า $\frac{a}{b}$ เป็นอัตราส่วนใด ๆ และ c เป็นจำนวนใด ๆ ที่ไม่เท่ากับ 0 แล้ว

$$\text{จะได้ว่า } \frac{a}{b} = \frac{a \times c}{b \times c}$$

จงตอบคำถามต่อไปนี้

ตัวเล็อกใดไม่ใช่อัตราส่วนที่เท่ากัน

ก. 1:80 กับ 2:160

ข. 3:240 กับ 4:320

ค. 5:400 กับ 4:480

ง. 1:80 กับ 4:320

กรอบที่ 3

เฉลยกรอบที่ 2 (ค)

หากตอบข้ออื่นกลับไปทบทวนกรอบที่ 1 อีกครั้ง

7

เรามาดู หลักการหาร กันต่อ นะครับ...

2. หลักการหาร เมื่อหารแต่ละจำนวนในอัตราส่วนใดด้วยจำนวนเดียวกัน โดยที่จำนวนนั้นไม่เท่ากับศูนย์ จะได้อัตราส่วนใหม่ที่เท่ากับอัตราส่วนเดิม

ตัวอย่าง เช่น

$$\begin{aligned} \frac{60}{84} &= \frac{60 \div 2}{84 \div 2} = \frac{30}{42} \\ &= \frac{60 \div 3}{84 \div 3} = \frac{20}{28} \\ &= \dots \end{aligned}$$

นั่นคือ $\frac{60}{84} = \frac{30}{42} = \frac{20}{28} = \dots$

หรือ ตัวอย่าง เช่น $16:24 = 16 \div 2 : 24 \div 2 = 8:12$
 $= 16 \div 4 : 24 \div 4 = 4:6$

นั่นคือ $16:24 = 8:12 = 4:6 = \dots$ เป็นต้น

ถ้า $\frac{a}{b}$ เป็นอัตราส่วนใด ๆ และ C เป็นจำนวนใด ๆ ที่ไม่เท่ากับ 0 แล้ว

จะได้ว่า $\frac{a}{b} = \frac{a \div c}{b \div c}$

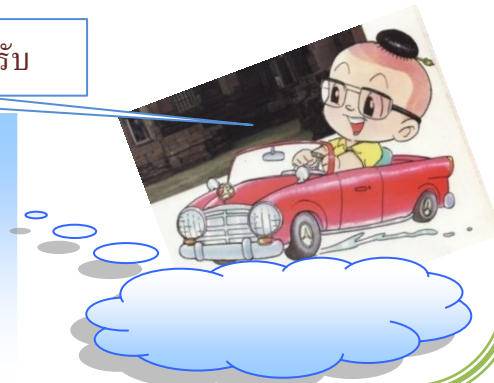
ไม่ยากเลยครับ ฝึกทำแบบฝึกทักษะอีกข้อนะครับ

จงเติมจำนวนลงใน $\square$ เพื่อให้ได้ข้อความที่สมบูรณ์

(1) $1:3 = \square : 30$

(2) $\square : = 6:30$

(3) $2:3 = \square : 9$

กรอบที่ 4

8

เฉลยกรอบที่ 3 (1) = 10, (2) = 1, (3) = 6
หากตอบข้ออื่นกลับไปคำนวณ อีกครั้ง นะครับ...

ข้อสังเกต : การหาอัตราส่วนที่เท่ากัน โดยใช้หลักการหารเป็น **การทำให้เป็นอัตราส่วน**
อย่างต่ำ นั่นเอง

เช่น $\frac{45}{63} = \frac{45 \div 9}{63 \div 9} = \frac{5}{7}$; $\frac{25}{35} = \frac{25 \div 5}{35 \div 5} = \frac{5}{7}$; $\frac{60}{84} = \frac{60 \div 12}{84 \div 12} = \frac{5}{7}$ เป็นต้น

สรุป

หลักการหาอัตราส่วนที่เท่ากัน ดังนี้

ถ้า $\frac{a}{b}$ เป็นอัตราส่วนใด ๆ และ C เป็นจำนวนใด ๆ ที่ไม่เท่ากับ 0 แล้ว

$$\text{จะได้ว่า } \frac{a}{b} = \frac{a \times c}{b \times c}$$

$$\text{และ } \frac{a}{b} = \frac{a \div c}{b \div c}$$

เพื่อน ๆ ช่วยคิดหน่อยว่า จากคำถาม อัตราส่วนระหว่าง 7:4 กับ 49:16
เท่ากันหรือเปล่าครับ

ตอบ .....

กรอบที่ 5

เฉลยกรอบที่ 4 ...ไม่เท่ากัน...

9

เราสามารถเขียนอัตราส่วนต่าง ๆ ให้อยู่ใน
รูปเศษส่วนได้ นะครับ

ตัวอย่าง : จงหาอัตราส่วนที่เท่ากับอัตราส่วน 5:6 มาอีก 3 อัตราส่วน
โดยใช้หลักการคูณ

วิธีทำ

$$5:6 = \frac{5}{6} = \frac{5 \times 2}{6 \times 2} = \frac{10}{12} \text{ หรือ } 10:12$$

$$5:6 = \frac{5}{6} = \frac{5 \times 3}{6 \times 3} = \frac{15}{18} \text{ หรือ } 15:18$$

$$5:6 = \frac{5}{6} = \frac{5 \times 4}{6 \times 4} = \frac{20}{24} \text{ หรือ } 20:24$$

คูณด้วยจำนวน
ใดก็ได้ แต่ต้อง
เป็นจำนวน
เดียวกัน

ดังนั้น อัตราส่วนที่เท่ากับอัตราส่วน 5:6 คือ 10:12, 15:18 และ 20:24 .....ตอบ

ตัวอย่าง : จงหาอัตราส่วนที่เท่ากับอัตราส่วน 24:12 มาอีก 2 อัตราส่วน
โดยใช้หลักการหาร

วิธีทำ

$$24:12 = \frac{24}{12} = \frac{24 \div 2}{12 \div 2} = \frac{12}{6} \text{ หรือ } 12:6$$

$$24:12 = \frac{24}{12} = \frac{24 \div 6}{12 \div 6} = \frac{4}{2} \text{ หรือ } 4:2$$

หารด้วยจำนวน
ใดก็ได้ แต่ต้อง
เป็นจำนวน
เดียวกัน

ดังนั้น อัตราส่วนที่เท่ากับอัตราส่วน 24:12 คือ 12:6 และ 4:2 .....ตอบ

คำถาม... ยกตัวอย่างอัตราส่วนที่เท่ากับ 5:4 มา 3 จำนวน .....

กรอบที่ 6

เฉลยกรอบที่ 5 10:8, 15:12, 20:16 หรืออื่นๆ
ขึ้นอยู่กับนักเรียนนำไปคูณ

10

เพื่อน ๆ เมื่อเข้าใจหลักการหาอัตราส่วนที่เท่ากันแล้ว
ลองฝึกการตรวจสอบการเท่ากันของอัตรา
โดยใช้หลักการคูณไขว้ นะครับ

ถ้า $\frac{a}{b}$ กับ $\frac{c}{d}$ เป็นอัตราส่วน 2 อัตราส่วนที่สามารถตรวจสอบการเท่ากันของ
อัตราส่วนได้โดยตรวจสอบจากผลการคูณไขว้ลักษณะดังนี้

สัญลักษณ์ $\frac{a}{b} \times \frac{c}{d}$

ถ้า a, b, c และ d เป็นจำนวนเต็มบวก และ b, d ไม่เท่ากับศูนย์

จะได้ว่า 1) ถ้า $ad = bc$ แล้ว $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$

2) ถ้า $ad \neq bc$ แล้ว $\frac{a}{b} \neq \frac{c}{d}$

จงตรวจสอบว่าอัตราส่วนในข้อใดแต่ละข้อต่อไปนี้เท่ากันหรือไม่

$$\frac{5}{9} \text{ และ } \frac{25}{45}$$

วิธีทำ จากการคูณไขว้ $\frac{5}{9} \times \frac{25}{45}$

$$\text{จะได้ } 5 \times 45 = 9 \times 25$$

$$225 = 225$$

นั่นคือ $\frac{5}{9} = \frac{25}{45}$ เป็นอัตราส่วนที่เท่ากัน

กรอบที่ 7

เพื่อน ๆ ศึกษาตัวอย่างต่อ 1- 2 ตัวอย่างนะครับ

11

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าอัตราส่วนในข้อใดแต่ละข้อต่อไปนี้เท่ากันหรือไม่

$$\frac{3}{2} \text{ และ } \frac{9}{4}$$

วิธีทำ จากการคูณไขว้ $\frac{3}{2} \neq \frac{9}{4}$

$$\text{จะได้ } 3 \times 4 = 2 \times 9$$

$$12 = 18$$

นั่นคือ $\frac{3}{2} \neq \frac{9}{4}$ เป็นอัตราส่วนที่ไม่เท่ากัน

ตัวอย่าง ถ้าอัตราส่วน $\frac{8}{5} = \frac{a}{20}$ จงหาค่า a

วิธีทำ จากการคูณไขว้ $\frac{8}{5} = \frac{a}{20}$

$$\text{จะได้ } 8 \times 20 = 5 \times a$$

$$\frac{8 \times 20}{5} = a$$

$$32 = a$$

นั่นคือ $a = 32$

เมื่อเพื่อน ๆ ศึกษาตัวอย่างเสร็จแล้ว ลองทำแบบฝึกทักษะอีกชุดนะครับ

ให้ทำเครื่องหมาย หน้าข้อที่ถูกและเครื่องหมาย หน้าข้อที่

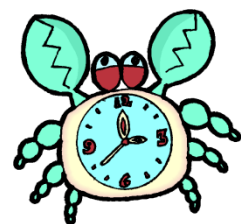
..... 1. $5:6 = 15:18$

..... 2. $7:21 = 12:28$

..... 3. $21:6 = 7:3$

..... 4. $12:66 = 10:55$

..... 5. $28:21 = 3:4$

กรอบที่ 8

เฉลยกรอบที่ 7

1. 2. 3. 4. 5.

12

เพื่อน ๆ คงเข้าใจเรื่อง อัตราส่วนที่เท่ากัน
เพิ่มขึ้นแล้ว
มาดูสิ่งที่ควรรู้ ควรจำ...นะครับ..!

ควรรู้และต้องจำ...!!

การตรวจสอบการเท่ากันของอัตราส่วนใด ๆ มีวิธีการ อีก ดังนี้

ตัดทอนอัตราส่วนให้เป็นอัตราส่วนอย่างต่ำ อัตราส่วนทั้งหลายที่เท่ากันจะทำ
เป็นอัตราส่วนอย่างต่ำได้เท่ากัน

เช่น $\frac{40}{96} = \frac{10}{24} = \frac{20}{48}$ เพราะทำเป็นอัตราส่วนอย่างต่ำได้ $\frac{5}{12}$ เท่ากัน

ถึงตอนนี้ให้เพื่อนๆ
รู้เรื่อง..อัตราส่วนที่เท่ากัน
กันมากขึ้นแล้ว
อย่าลืมทำแบบทดสอบท้ายบทนะครับ
เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นนะครับ...

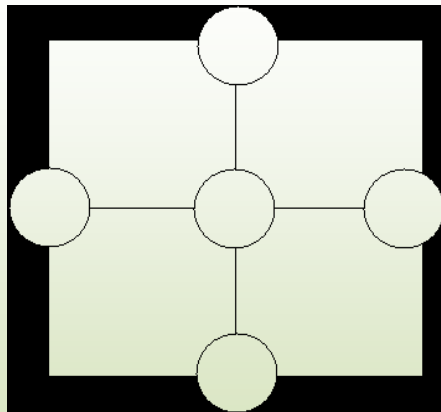
เกมคณิต...คิดสนุก

เกมคณิต...

วัตถุประสงค์ : เพื่อเพิ่มทักษะบวกเลขและลบเลข และวางแผนแก้ปัญหาได้

วิธีเล่น : เลือกตัวเลข 1 ถึง 5 ทางขวามือไปวางลงในวงกลมทางซ้ายมือ

กติกา : ให้ได้ผลบวกของจำนวน 3 จำนวนในแนวเส้นตรงเดียวกัน แต่ละแนว เท่ากับ 10

1

2

3

4

5

ตัวเลขต้องไม่ซ้ำกัน

นะครับ...

ดูเฉลยที่ภาคผนวก

